

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2006. március 29.)

egy vállalati összefonódásnak a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével összeférhetőnek való nyilvánításáról

(COMP/M.3975 – Cargill/Degussa ügy)

(az értesítés a C(2006) 1034. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2007/783/EK)

A Bizottság 2006. március 29-én a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ – és különösen annak 8. cikke (1) bekezdése értelmében – összefonódási ügyben hozott határozatot. A határozat teljes szövegének nem bizalmas változata az ügy hiteles nyelvén és a Bizottság munkanyelvein megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, az alábbi címen: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_hu.html

I. ÖSSZEFOGLALÓ

- (1) 2005. október 21-én a Bizottsághoz bejelentés érkezett a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: összefonódás-ellenőrzési rendelet) 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti javasolt összefonódásról.
- (2) A Bizottság a bejelentés megvizsgálását követően arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett művelet az összefonódás-ellenőrzési rendelet hatálya alá tartozik.
- (3) A felek 2005. november 23-án kötelezettségvállalásokat nyújtottak be a Bizottságnak. 2005. december 14-én a Bizottság megállapította, hogy az összefonódás – még a kötelezettségvállalásokat figyelembe véve is – komoly kétségeket vet fel a közös piaccal való összeegyeztethetőség tekintetében, és ennél fogva az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti eljárás elindítása mellett döntött.
- (4) Mélyreható vizsgálatot követően azonban a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett művelet a

közös piaccal való összeegyeztethetőséget illetően nem ad okot aggodalomra. Ennél fogva az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (1) bekezdése alapján javasolták a bejelentett ügylet engedélyezését.

II. A FELEK ÉS A MŰVELET

- (5) A Cargill USA-ban honos, világszerte tevékeny, magántulajdonban álló vállalat, mely mezőgazdasági termékeket, takarmányt, illetve élelmiszert állít elő és forgalmaz, valamint azokkal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásokat biztosít. A DFI jelenleg a Degussa AG (amelynek fő részvényese az RAG és az E.ON) tulajdonába tartozó, élelmiszer-összetevőket előállító német vállalkozás. A DFI két fő üzletága a „DFI Texturant Systems” és a „DFI Flavours”. A művelet a jelenleg a Degussa AG tulajdonában lévő DFI-részvények 100 %-os megszerzéséből áll.

III. KÖZÖSSÉGI VONZATÚ ÖSSZEFONÓDÁS

- (6) A javasolt ügylet az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 1. cikkének (3) bekezdése értelmében a DFI egésze feletti irányítás Cargill által történő megszerzéséből áll.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

IV. AZ ÉRINTETT TERMÉKPIACOK

- (7) A Bizottság által végrehajtott piaci vizsgálat ezen esetben különösen a *géntechnológiával nem módosított folyékony lecitinre* és a *géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitinre* összpontosított (1.). Az egyéb érintett piacok közé a *géntechnológiával módosított lecitin*, *pektin* és a *nyersmagból készített olaj* tartozott (2.).

1. A lecitin különböző piacai

- (8) A lecitin olyan élelmiszer-összetevő, amelyet „emulgeálószerként” emulziók – vagyis hidrofil (pl. víz) és hidrofób (pl. olaj) anyagok keverékeinek – stabilizálásához használnak. A lecitint főként élelmiszerekben és takarmányokban, ugyanakkor kozmetikai, gyógyszerészeti és ipari termékekben (mint például gyomirtó szerek vagy bőr) egyaránt alkalmazzák. Annak ellenére, hogy általában a teljes előállítási költség kevesebb mint 1 %-át teszi ki, rendszerint alapvető fontosságú a végfelhasználókat illető ipari folyamatban, és lényegesen módosíthatja a végtermékek minőségét.
- (9) A lecitin olyan melléktermék, amely olajos magvak, általában szójabab préselésekor keletkezik: a piacon értékesített lecitin legnagyobb részét szójaolajból (95 %) nyerik, az egyéb források, mint például a repce vagy a napraforgó, jelentéktelen szerepet játszanak. A lecitin mennyiségileg kevesebb mint 1 %-át, értékét tekintve pedig jóval kevesebb mint 5 %-át teszi ki a szójababnak.

a) *A lecitin és a mesterséges emulgeálószer nem ugyanarra a termékpiacra tartoznak*

- (10) Az emulgeálószeret természetes (pl. a lecitin) és mesterséges emulgeálószerre (pl. a mono- és digliceridek) lehet felosztani. Míg a természetes emulgeálószeret olajos magvakból nyerik, a mesterséges emulgeálószeret kémiai reakciókkal állítják elő. A Bizottság által végzett piaci vizsgálat megállapította, hogy az emulgeálószer e két típusa nem ugyanarra a termékpiacra tartozik, ami főként az alábbiakkal indokolható.
- (11) A kereslet szempontjából a piaci tesztek azt mutatták, hogy a lecitin és a mesterséges emulgeálószer sem technológiai, sem pedig minőségi tekintetben nem helyettesíthetőek. E megállapítás az élelmiszerek és takarmányok előállítására vonatkozik. Elmondható, hogy habár az elmúlt két év során kétszeresére emelkedett a géntechnológiával nem módosított lecitin ára, ez idáig gyakorlatilag a géntechnológiával nem módosított lecitin egyetlen vásárlója sem állt át mesterséges emulgeálószerre, és a többség akkor sem választaná a mesterséges emulgeálószerre, ha a lecitin ára a jövőben 10 %-kal emelkedne.

b) *A géntechnológiával módosított és a géntechnológiával nem módosított lecitin külön értékelendő*

- (12) A piaci vizsgálat arra is rámutatott, hogy Európában elkülönül a géntechnológiával módosított és a géntechnológiával nem módosított lecitin piaca. Az európai fogyasztók (ellentétben a világ többi fogyasztóival) határozottan ellenzik a géntechnológiával módosított termékeket. Mindez számos olyan rendelet elfogadására készítette az Európai Uniót, amelyek 2004-től előírják a géntechnológiával módosított élelmiszerek, takarmányok

és azok összetevőinek nyomonkövethetőségét és címkézését ⁽¹⁾. A lecitin követezőképpen csak akkor mentesülhet a címkézési kötelezettség alól, ha meghatározottan egy olyan tanúsítási eljárást („eseménynaplót”), amely kiterjed a teljes termelési és ellátási láncra, és amellyel tanúsítható, hogy a szóban forgó szójabab géntechnológiával nem módosított, valamint hogy a köztes, illetve a végtermék alapanyagait a termesztés, a betakarítás, a tárolás, a feldolgozás és a forgalmazás során elkülönítették a géntechnológiával módosított termékektől.

- (13) A kínálati oldal szempontjából a géntechnológiával nem módosított lecitin előállítási költségei lényegesen magasabbak a géntechnológiával módosított lecitin előállítási költségeinél. A géntechnológiával nem módosított lecitin ellátási láncra valóban eltér a géntechnológiával módosított lecitinétől. Ennek eredményeképpen jelentős a különbség a géntechnológiával nem módosított és a géntechnológiával módosított lecitin ára között.

c) *A folyékony, az olajtalanított és a frakcionált lecitin külön értékelendő*

- (14) A Bizottság ezenfelül megállapította, hogy a lecitinnek különböző fajtái vagy kategóriái vannak, mivel a folyékony lecitin (mint alaptermék) olajtalanítási folyamat révén tovább finomítható „olajtalanított” lecitinné vagy frakcionálás révén „frakcionált” lecitinné ⁽²⁾. A Cargill nem folytat tevékenységet a frakcionált lecitin előállítása területén. A piaci vizsgálat számos olyan elemet azonosított, amely a folyékony, az olajtalanított és a frakcionált lecitin elkülönítése mellett szól.

- (15) Csaknem valamennyi vásárló kinyilvánította, hogy nem tud átállni folyékony lecitinről olajtalanított lecitinre és fordítva, mivel a mindenkori lecitin nagyon különleges fogyasztói szükségleteket elégít ki (pl. íz, feldolgozás stb.) és saját előállítási eljárással rendelkezik. Az olajtalanított és a frakcionált lecitin előállítása – a kínálati oldalról nézve – pótlólagos gyártási létesítményeket, jelentős beruházást, valamint eltérő gyártási know-how-t igényel.

2. Pektin

- (16) A felek tevékenységei a pektin területén is fedik egymást. A pektint kocsonyásításához, stabilizálásához és keményítéshez használják. A Bizottság a pektin egyes fajtái között további különbséget kívánt tenni (pl. alma- és citrompektin, valamint a metiltartalom szerint), végül aztán lezáratlanul hagyhatta a piaci meghatározás kérdését, mivel a művelet egyik piaci meghatározás értelmében sem befolyásolná a versenyt.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1829/2003/EK rendelete a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról (HL L 268., 2003.10.18., 1. o.), az Európai Parlament és a Tanács 1830/2003/EK rendelete a géntechnológiával módosított szervezetek nyomonkövethetőségéről és címkézéséről, és a géntechnológiával módosított szervezetekből előállított élelmiszer- és takarmánytermékek nyomonkövethetőségéről, valamint a 2001/18/EK irányelv módosításáról (HL L 268., 2003.10.18., 24. o.).

⁽²⁾ Létezik néhány formája a módosított/fogyasztói igényekhez igazított „különleges lecitinnek”; ezek piaci részesedése azonban jelentéktelen.

V. AZ ÉRINTETT FÖLDRAJZI PIACOK

1. Lecitin

- (17) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy legalábbis a *géntechnológiával nem módosított lecitin* piaci az egész EGT-re kiterjednek.
- (18) Az európai fogyasztók géntechnológiával nem módosított termékek iránti erős preferenciája – ami nyilvánvalóan Európára korlátozódik – eltérő piaci feltételekhez vezet Európában. A géntechnológiával nem módosított lecitin teljes értékesítésének 80 %-a az EGT-re esik, annak ellenére, hogy a világszinten a lecitin csupán 45 %-át értékesítik az EGT-ben. Ezen túlmenően az ügyfelek közvetlenül csak ritkán vásárolnak Európán kívüli beszállítóktól, és nem csak a szállítási költségek jelentősége miatt, hanem azért is, mert számos vásárlónak fontos az időben történő szállítás, a terméket illető műszaki háttér és a termelési know-how. Az EGT-n belüli, lecitin iránti kereslet szerkezete ennél fogva lényegesen eltér a világ többi részén tapasztalhatótól.
- (19) A *géntechnológiával módosított lecitin* (folyékony és olajtalanított) piacait illetően, jóllehet néhány tényező nyilvánvalóan a világméretű piac mellett szól (pl. a szabályozási követelmények terén nem tapasztalható jelentős eltérés a világban), a Bizottság e rendelet alkalmazásában lezáratlanul hagyhatta a pontos földrajzi piac meghatározását.

2. Pektin

- (20) A piaci vizsgálat ugyan rámutatott arra, hogy a piacok földrajzi hatálya az EGT-re korlátozódhat, lezáratlanul hagyható azonban a pontos földrajzi piac meghatározása, hiszen a versenyre nézve egyik meghatározás értelmében sem állnak fenn aggályok.

VI. ÉRTÉKELÉS

1. Géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin

- (21) A géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin EGT-piacát illetően a mélyreható piaci vizsgálat eredményei valóban feloszlatták a javasolt művelet közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó komoly aggályokat.
- (22) A vizsgálat kimutatta, hogy a felek jelenlegi piaci részesedése ([30–40] %) alacsonyabb a felek által becsültnél ([40–50] %), és alátámasztotta, hogy a többi versenytárs részéről gyakorolt versenynyomás elég erős ahhoz, hogy ténylegesen korlátot szabjon a felek piaci helyzetének. A Cargill versenytársainak, a DFI-nek és a Solae-nak folyamatosan és jelentősen nő a részesedése. Nem csak bevezetett, élelmiszer-összetevőket előállító forgalmazók, mint például a Nore Ingredients ([5–15] %-os piaci részesedés) vagy a Helm AG ([0–10] %-os piaci részesedés) voltak képesek részesedésük növelésére. Az utóbbi időben már a braziliai és indiai versenytársak is hiteles alternatívát

jelentenek az európai ügyfelek számára, mivel sokuk (ellentétben a Cargill és a Degussa) közvetlenül hozzáfér a géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin nyersanyagához. A nagyobb élelmiszer-/csokoládégyártók némelyike már ma is közvetlenül brazil termelőktől vásárol. A vezető brazil előállítók bizonyították, hogy képesek saját forgalmazói és logisztikai hálózatot kiépíteni Európában, és közvetlenül az olyan jól bevezetett versenytársakkal is felvenni a versenyt, mint az összefonódás révén létrejött vállalkozás és a Solae.

- (23) Az ár jelentős emelkedése és a géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin vonzó árérése még inkább arra ösztönzi a brazil és indiai előállítókat, hogy agresszívabb fellépést tanúsítsanak az európai piacon tevékeny felekkel szemben. Mivel az EGT vezető piaci szereplői (Cargill, DFI, Solae) majdnem teljes egészében tényleges vagy legalábbis potenciális brazil versenytársaktól szerzik be a géntechnológiával nem módosított nyersanyagot, úgy tűnik, hogy a géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin piacán jelenleg fennálló versenykörnyezet nem fog olyan mértékben módosulni, hogy az jelentősen akadályozná a versenyt.
- (24) A Bizottság által végzett piaci vizsgálat azt is megállapította, hogy az összefonódás a *koordinált hatások* révén nem fog versenyellenes hatást kiváltani. Mindez nemcsak arra vezethető vissza, hogy a két fő piaci szereplő összefonódás utáni piaci részesedése asszimmetrikus. A piaci vizsgálat eredményei világosan rámutattak arra is, hogy a géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin piaca nem tekinthető átláthatónak. A géntechnológiával nem módosított lecitin árát egyedi alapon tárgyalják a beszállítók és a vásárlók, árlista nem áll rendelkezésre. Ennek következtében a folyékony lecitin ára – még vásárolt mennyiség szempontjából összehasonlítható – ügyfeleként is jelentős eltérést mutat.

2. Géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin

- (25) A bizottsági vizsgálat különösen a géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin piacára összpontosított, mivel e piacon a felek együttes piaci részesedése kifejezetten magas. Míg a bejelentés szerint csak három piaci szereplő folytat tevékenységet e piacon, a mélyreható vizsgálat fényt derített arra, hogy több új beszállító is belépett vagy a közeljövőben be fog lépni a géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin piacára, ami ténylegesen korlátozza a felek azon képességét, hogy versenytársaiktól függetlenül járassanak el.
- (26) A piaci vizsgálat megerősítette, hogy a géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin piacán 2005-ben, [50–60] %-os piaci részesedéssel még a DFI volt a legnagyobb beszállító. A Cargill 2005-ös, [0–10] %-ot kitevő piaci részesedésével együtt az egyesülés révén létrejött vállalkozás a géntechnológiával nem módosított lecitin EGT-piacának [60–70] %-ára fog kiterjedni.

- (27) A vizsgálat ezen túlmenően megállapította, hogy viszonylag gyenge a Cargill helyzete az olajtalanított lecitin piacán, és hogy versenytársként való kiesése nem változtatna jelentős mértékben a piac jelenlegi versenyszerkezetén. A Cargill – ellentétben fő versenytársaival – ugyanis nem rendelkezik saját gyártási létesítményekkel az olajtalanított lecitint illetően, azt egy arkansasi (USA) üzemben állítatja elő. Az üzem viszonylag korlátozott kapacitással rendelkezik, amelyet komoly műszaki problémák miatt nem tudott kihasználni. A piaci vizsgálat mindemellett rámutatott arra is, hogy a Cargill által a géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin piacára való bejutás érdekében választott „alacsony ár” stratégia a nyersanyag (géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin) költségeinek drasztikus emelkedése végett fenntarthatatlannak bizonyult.
- (28) A vizsgálat egyaránt beszámolt arról is, hogy új beszállítók megfelelő tevékenységi körrel már beléptek vagy valószínűleg hamarosan belépnek a géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin piacára. E beszállítók legfőkébb (pl. a Berg & Schmidt/Sternchemie, a Ruchi és a Matlani) már felépítette vagy a jövő évre üzemképessé teszi (pl. az SG Lecitinas) saját létesítményét az olajtalanításhoz. Azon tény, hogy jelentősek az olajtalanítást illetően újonnan létrehozott kapacitások, arra enged következtetni, hogy az indiai és dél-amerikai beszállítók határozott szándéka megjelenni az európai piacon. A géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitint illető, Indiában és Brazíliában újonnan rendelkezésre álló termelési kapacitás meg fogja haladni a teljes EGT-piac mennyiségét.
- (29) Mivel viszonylag nagy számban lépnek be vállalkozások a piacra, azt lehet megállapítani, hogy az olajtalanított lecitin piacára való belépésnek ugyan jelentősek, de nem leküzdhetetlen az akadályai: igaz ugyan, hogy az olajtalanított lecitin nem „alapárucikk” és előállítására technológia- és know-how-igényes, a versenytársak bizonyították, hogy e technológiát be lehet szerezni a piacon (pl. műszaki cégek révén), és hogy képesek a piacvezető vállalatok által készítetthez hasonló minőségű, géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitint gyártani. E versenytársak számára az sem képez jelentős akadályt, hogy számos élelmiszergyártó megköveteli tőlük az európai piacon való jelenlétet, mivel a legtöbbjük bevezetett európai forgalmazókkal dolgozik együtt, akik az ügyfeleket és az ügyfelek egyedi igényeit illetően biztosítják a szükséges know-how-t. Számos ügyfél még meg is erősítette, hogy érdekelték alternatív forrásokban a géntechnológiával nem módosított olajtalanított lecitin tekintetében.

3. A géntechnológiával módosított lecitin piaci

- (30) A piaci vizsgálat nem erősítette meg, hogy a verseny tekintetében problémák állnának fenn a géntechnológiával módosított lecitin piacain. A *folyékony lecitint* illetően az ADM – még ha feltételezzük is az európai piacok

létezését – [40–50] %-os részesedéssel továbbra is nyilvánvaló piacvezető, akit a felek, a Solae és számos kisebb versenytárs követ. Mindebből arra lehet következtetni, hogy az új vállalkozás kevés mozgástérrel rendelkezik az árak egyoldalú emelése vagy a verseny egyéb módon történő akadályozása tekintetében. A Cargill ezen túlmenően nem a géntechnológiával módosított termékek piacára összpontosítja lecitinforgalmazási stratégiáját. A Bizottság elhanyagolhatónak értékeli azon kockázatot, hogy az összefonódás a magatartások egyeztetésével járna, főként a géntechnológiával nem módosított folyékony lecitin kapcsán említett okok miatt (az árak átláthatóságának hiánya, a piaci részesedések asszimetriája stb.). A géntechnológiával módosított *olajtalanított lecitin* tekintetében a Solae európai piaci részesedése [50–60] % lenne; utána második helyen a DFI áll (részesedése enyhén emelkedik a Cargill révén). Számos egyéb versenytárs létezik még a piacon (pl. ADM). Következésképpen nagyon korlátozott mértékű az átfedés géntechnológiával módosított olajtalanított lecitin piacain.

4. Pektin

- (31) A felek pektint illető együttes piaci részesedése sem a világméretű, sem pedig az EGT-n belüli piac tekintetében nem haladja meg a 25 %-ot, növekedése pedig nagyon korlátozott mértékű. Az összefonódás nem befolyásolja a piacvezető CP Kelco és a jelenleg második helyen álló Danisco helyzetét. Ezen értékelésen nem változtatna semmit, amennyiben különbséget tennének az alternatív piacok között (pl. világméretű piacok, az alma- és citrompektin piaci vagy a pektin metiltartalom szerinti piaci), mivel a Cargill helyzete e piacokon még gyengébb.

5. Vertikális hatások (nyersmagból készített olaj)

- (32) Annak ellenére, hogy a javasolt ügylet – az EGT-n belüli nyers szójaolaj upstream piacának feltételezett meghatározása alapján – technikailag vertikális hatást gyakorolhatna a piacra, a helyzet nem ad okot aggodalomra, főként azért, mert a DFI és a Cargill harmadik felektől vásárol kész formában, géntechnológiával nem módosított folyékony lecitint, és nem használ saját előállítású, géntechnológiával nem módosított nyersanyagot a géntechnológiával nem módosított lecitin gyártásához.

VII. KÖVETKEZTETÉS

- (33) A határozat ezért arra a következtetésre jut, hogy a javasolt összefonódás nem akadályozza jelentős mértékben a közös piacon vagy annak jelentős részén a versenyt.
- (34) Következésképpen a határozat – az összefonódás-ellenőrzési rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével, valamint 8. cikkének (1) bekezdésével, illetve az EGT-megállapodás 57. cikkével összhangban – az összefonódást a közös piaccal és az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek nyilvánítja.